

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/888-17

13. mars 2020

Informasjon i forbindelse med koronavirus og Covid-19-pandemien

Vi viser til brev av 10. mars 2020 og øvrig kontakt i forbindelse med håndtering av utbruddet av Covid-19 (koronaviruset).

Vi viser også til Helsedirektoratets vedtak om stenging av blant annet universiteter og høyskoler, og til statsministerens pressekonferanse 12. mars 2020.

Risikoen for økt spredning av koronavirus innebærer at Norge settes på en stor prøve, og regjeringen har iverksatt en rekke tiltak. Tiltakene er de sterkeste og mest inngripende i fredstid, og de kommer til å ha stor påvirkning på vår personlige frihet og hvordan samfunnslivet fungerer. Universitetene og høyskolene har en nøkkelrolle – både i samarbeidet med helsesektoren, og i resten av samfunnet. Departementet verdsetter alt universitets- og høyskolesektoren har gjort så langt for å håndtere situasjonen. Universitets- og høyskolesektoren har store ressurser, som samfunnet er avhengige av i den situasjonen vi er i nå.

Stenging av universiteter og høyskoler

Helsedirektoratets vedtak innebærer at all undervisning hvor studentene er fysisk til stede, stoppes, og at studentene ikke skal oppholde seg på campus. Overordnet mål er at risikoen for smitte skal reduseres. Universitetene og høyskolene skal, så langt som mulig, fortsette undervisningen på de måtene og gjennom de kanalene som de finner hensiktsmessige, eksempelvis i form av digitale undervisningstilbud.

Vi viser også til rådene fra Helsedirektoratet om at ansatte bør arbeide hjemmefra.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Erling H.
Dietrichson
22 24 75 53

Departementet takker universitetene og høyskolene for innsatsen for å sikre at studentene i størst mulig grad kan følge normal studieprogresjon, selv om det ikke er anledning til å gjennomføre tradisjonell stedbaset undervisning. Oppmerksomheten bør nå rettes mot hvordan studentene kan oppnå forventet læringsutbytte.

Institusjonene har stilt spørsmål om regelverk som er relevant for å kunne opprettholde utdanningstilbudet og sikre studentenes progresjon. Nedenfor redegjør departementet for noe av dette regelverket.

Departementet ønsker at studenter, så langt det er mulig, ikke mister progresjon som følge av denne situasjonen. Derfor vil vi legge vekt på at universitetene og høyskolene gis nødvendig fleksibilitet til å gjennomføre rammeplanstyrte utdanninger, se nedenfor. Universiteter og høyskoler fastsetter allerede undervisnings- og eksamensform. Vi ber institusjonene vurdere behov for endringer i eget regelverk. Dette for å bidra til at studentene i størst mulig grad kan følge normal studieprogresjon, selv om campusene er stengt.

Læringsmiljø

Styret har ansvar for at studentene har et godt fysisk og psykisk læringsmiljø, jf. universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 4-3 annet ledd. Så langt som mulig skal dette ivaretas, også under de rådende omstendighetene. Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging. Departementet forventer at virusutbruddet kan føre til at flere studenter vil ha slike behov. Samtidig kan institusjonenes mulighet til å gi slik tilrettelegging være begrenset. Vi minner derfor om at studentenes rett gjelder *tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig byrde for utdanningsinstitusjonen*, jf. uhl. § 4-3 femte ledd. Tilretteleggingen må heller ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles i den enkelte utdanningen.

For øvrig legger vi til grunn at det er god dialog mellom utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene om hvordan ansvaret for læringsmiljø kan ivaretas under virusutbruddet.

Eksamen og sensur

Universiteter og høyskoler fastsetter en rekke regler, for eksempel i forskrifter om gjennomføring av utdanningene og eksamen. Når universiteter og høyskoler fastsetter regler, skal de normalt følge utredningsinstruksen. Reglene i utredningsinstruksen kan fravikes når spesielle forhold gjør det nødvendig, jf. instruksen punkt 1-4. Vi legger til grunn at virusutbruddet utgjør slike særlige forhold. Det er institusjonene selv som tar stilling til om det er nødvendig å fravike instruksen når de utarbeider regler.

I en del tilfeller gir universitets- og høyskoleloven "styret selv" myndighet til å fastsette regler. Dette innebærer i utgangspunktet at styret ikke kan delegere myndigheten. Vi vil i løpet av kort tid vurdere om det bør gjøres endringer for å gi utdanningsinstitusjonene større fleksibilitet, slik at myndigheten kan delegeres.

Universiteter og høyskoler skal sørge for at kandidatenes kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte, jf. uhl. § 3-9 første ledd. Vurderingen skal også sikre det faglige nivået ved studiene. Karakterskalaen ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en karakterskala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Institusjonene bestemmer selv hvilken karakterskala de vil benytte ved de ulike utdanningene.

Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid, jf. uhl. § 3-9 fjerde ledd. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener. Når det ikke er mulig å skaffe nødvendig antall kvalifiserte sensorer, kan styret i midlertidig forskrift fastsette en lengre frist, jf. § 3-9 syvende ledd. Styret selv kan i forskrift fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.

Styret selv gir forskrift om avleggelse av, og gjennomføring av, eksamener og prøver. I dette inngår vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt og for adgang til ny praksisperiode, og bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. Vi ber institusjonene om løpende å vurdere behovet for endringer i egne forskrifter. Vi understreker også at institusjonene må gi god informasjon til studenter og ansatte om eventuelle endringer.

Utdanninger med rammeplaner og krav til praksis

Helsedirektoratets vedtak om stenging inkluderer skoler og barnehager, som er praksisarena for lærerstudenter. Vi er også kjent med at flere andre praksissteder ikke tar imot studenter i praksis. Dette gjør at mange studenter ikke kan gjennomføre praksis på vanlig måte. Med dagens regelverk risikerer disse å bli forsinket i utdanningen. Departementet er klar over at situasjonen gjør det vanskelig å innfri forskriftsfestede krav til mengde og type praksis til rett tid. Derfor vil departementet raskt gjøre nødvendige endringer for å gi utdanningsinstitusjonene fleksibilitet og handlingsrom i denne ekstraordinære situasjonen. Forventet læringsutbytte i forskriftene for studiet, vil fortsatt gjelde. Dette for å sikre at de ferdige kandidatene har den kompetansen som trengs når de skal ut i arbeidslivet.

Særlig om helsefagutdanninger

Utdanningsinstitusjonene må, så langt det er mulig, opprettholde kapasiteten innen helsefaglige utdanninger. Dette gjelder spesielt utdanninger det er særlig behov for, eksempelvis utdanning i akutt-, anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie. Studenter i slike utdanninger må ikke tas ut av praksis uten grunn.

Departementet ber utdanningsinstitusjonene gå i dialog med praksisstedene for å forsøke å finne løsninger som bidrar til at flest mulig kan gjennomføre praksis. Dagens situasjon innebærer et stort potensial for læring hos studentene. Utdanningsinstitusjonene bør vurdere alternative veiledningsformer. Eksempler på dette er videoveiledning eller mer utstrakt veiledning fra ansatte fra lærestedene, for å avlaste ansatte på praksisstedet.

I dialogen med helsetjenestene må utdanningsinstitusjonene utvise forståelse for at tjenestene kan velge å nedprioritere utdanningsoppgaver. Samtidig er det viktig at institusjonene er løsningsorienterte slik at de, så langt det er mulig, kan opprettholde kapasiteten i utdanningene. Utdanningsinstitusjonene kan vurdere alternative læringsformer dersom studentene gjennom disse kan tilegne seg det samme læringsutbyttet som gjennom praksis.

Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet har dialog om hvordan autorisasjonsmyndighetene vil behandle søknader om autorisasjon som helsepersonell fra søkere med et noe avvikende studieløp, som følge av iverksatte tiltak. Departementene er enige om at et vitnemål fra UH-institusjonene er et bevis på at kandidaten har oppnådd det nødvendige læringsutbyttet som ligger til grunn for autorisering som helsepersonell. Denne forståelsen vil legges til grunn ved behandling av autorisasjonssøknader.

Kunnskapsdepartementet er også i dialog med andre europeiske land om hvordan de håndterer kravene til praksis, mv. i EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv, og vil avklare hvordan utdanningsinstitusjonene skal forholde seg til kravene i direktivet under de gjeldende omstendighetene.

UH-institusjonene må legge til rette for at studenter og ansatte kan tas i bruk av helsetjenestene

Helsefagstudenter kan anses som helsepersonell etter helsepersonelloven. Studenter er følgelig en del av beredskapen, og det kan bli behov for at studenter innrulleres som reservepersonell i helsetjenestene. Kunnskapsdepartementet ber UH-institusjonene bidra til beredskapen ved å:

- oppnevne en kontaktperson ved hver UH-institusjon som skal ha kontakt med helsemyndighetene,
- sammenstille en oversikt med kontaktopplysninger til alle studenter og ansatte ved institusjonen, som potensielt kan fungere som reservepersonell. Dette vil inkludere sisteårsstudenter innen helsefag og ansatte med klinisk helsefaglig kompetanse. Listen sorteres etter utdanningstype. Se nedenfor om grunnlag for registrering av personopplysninger.
- sende informasjon om kontaktperson og oversikt over reservepersonell til Helsedirektoratet ved Randi Moen Forfang (randi.moen.forfang@helsedir.no), så raskt som mulig, og senest innen onsdag 18. mars.

Departementet anser det som en fordel om studenter som er i beredskap som reservepersonell, kan forberede seg på denne oppgaven gjennom veiledning og opplæring i praksis. Dette bidrar også til kontinuitet og til å forebygge at studentene blir forsinket i studieløpet. For studentene som blir tilkalt og arbeider som reservepersonell i helsetjenestene, ber vi om at utdanningsinstitusjonene går i dialog med den aktuelle arbeidsgiveren for å vurdere om disse studentene kan motta veiledning slik at arbeidet kan innpasses som praksis i utdanningen. Veiledningen kan gis på en måte som avlastet ansatte

på praksisstedet, for eksempel ved at ansatte fra lærestedene tar en større rolle i den daglige veiledningen av studenter.

Koordinering mellom UH-institusjonene og helsetjenestene

Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet ser behov for å etablere en struktur for koordinering mellom UH-institusjonene og helsetjenestene for å bidra til god samhandling. Departementene tar utgangspunkt i at saker så langt det er mulig bør og kan avklares lokalt mellom UH-institusjon og helseforetak eller kommune. Det kan imidlertid oppstå behov for samordning og dialog mellom sektorene på et mer overordnet nivå for å bidra til felles løsninger på felles utfordringer. Derfor er det oppnevnt et knutepunkt for universitetene og høyskolene, et knutepunkt for de regionale helseforetakene (RHF) og et knutepunkt for kommunene. For UH-institusjonene er det leder av UHR Helse og sosial, Randi Skår (randi.skar@hvl.no) som er felles kontaktperson og som vil koordinere dialog på vegne av UH-institusjonene. For RHF-ene er kontaktpersonen Hilde Christiansen (hilde.christiansen@helse-vest.no). For kommunene (inkludert Oslo) er kontaktpersonen Anne-Cathrine Hjertaas (anne-cathrine.hjertaas@ks.no).

Dersom det er forhold eller utfordringer som ikke kan løses lokalt, ber vi UH-institusjonene kontakte Randi Skår som kan koordinere dialog med RHF-ene og/eller kommunene. Departementene vil kunne bidra med avklaringer dersom det er utfordringer som ikke lar seg løse lokalt eller i knutepunktfunksjonen.

Registrering av personopplysninger

Datatilsynet opplyser at personvernregelverket tar høyde for myndighetenes registrering og bruk av personopplysninger i tider med smittsomme og alvorlige grenseoverskridende sykdommer.¹ Regelverket har egne unntak for behandling av personopplysninger som er nødvendig av allmenne folkehelsehensyn, jf. personvernforordningen art. 9 nr. 2 bokstav i og fortalepunkt 52-54. Vi har særlovgivning som regulerer disse tilfellene i helselovgivningen og smittevernlovgivningen i Norge.

Norske utenlandsstudenter

Det viktig å skille mellom utvekslingsstudenter og helgradsstudenter. Studenter som er i utlandet på utveksling fra en norsk institusjon må forholde seg til hjemmeinstitusjonen og informasjon fra denne. Alle norske institusjoner har ansvar for å ivareta sine studenter best mulig, det inkluderer også de studentene som dette semesteret er på utveksling i regi av den norske institusjonen.

Studenter som tar en helg grad i utlandet og derfor ikke har tilknytning til en norsk institusjon må forholde seg til institusjonen de studerer ved hva gjelder gjennomføring av studier og eksamen. For øvrig bør de følge med på UD's reiseråd hvis de vurderer hjemreise. Hvorvidt det er tilrådelig å reise hjem vil variere ut fra hvor du oppholder deg. UD's reiseinformasjon gir oppdatert informasjon om dette.

¹ <https://www.datatilsynet.no/aktuelt/aktuelle-nyheter-2020/koronasmitte-og-personvern/>

Alle norske studenter i utlandet bør ta kontakt med den ansvarlige norske utenriksstasjonen hvis de har behov for konsulær bistand, inkludert for eksempel utfordringer med hjemreise, reisedokumenter og visum.

Kunnskapsdepartementet har avklart at Lånekassen ikke stopper utbetalinger av lån og stipend til studenter i utlandet. Studenter som eventuelt må reise hjem fra studier i utlandet på grunn av koronasituasjonen vil fortsatt få utbetalt lån og stipend.

Kunnskapsdepartementet og Lånekassen samarbeider for å ivareta elever og studenters rettigheter og vurderer fortløpende hva som må gjøres etter hvert som situasjonen utvikler seg. Dersom studiesituasjonen eller mulighet for å ta eksamen påvirkes av beslutningene som er tatt i forbindelse med koronaviruset, anbefaler Lånekassen at studentene skaffer dokumentasjon fra lærestedet og gir dem beskjed. Kunnskapsdepartementet vil gjøre endringer i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte og innføre unntaksregler for de som ikke kan være tilstede på studiestedet i utlandet på grunn av koronaviruset.

Kunnskapsdepartementet anbefaler å følge med på Lånekassens nettside www.lanekassen.no for informasjon om hvordan man kan komme i kontakt med Lånekassen og informasjon om utbetaling av lån og stipend for elever og studenter som påvirkes av koronaviruset.

Andre praktiske spørsmål

Departementet har mottatt spørsmål om det er mulig å utsette høringsfrister på grunn av den ekstraordinære situasjonen med Covid-19-utbruddet. Vi vil gjennomgå sakene som nå er på høring, og foreta en vurdering av dette. Eventuelt justerte frister vil bli endret på departementets nettsider og også informert om i brev.

Forskningsrådet har en egen nettside med spørsmål og svar om situasjonen med koronaviruset². Forskningsrådet viser til at det følger utviklingen og hvilke tiltak som innføres som følge av koronaviruset fortløpende. Forskningsrådet opprettholder søknadsfristen 6. mai 2020 kl. 13 og oppfordrer alle til å starte med søknadsskriving så snart som mulig for å kunne sende inn søknaden til fristen. Forskningsrådet vil ha dialog med aktørene for å drøfte situasjonen og finne gode løsninger. Forskningsrådet vil gjøre en ny vurdering innen utgangen av mars, men understreker likevel at søkerne må arbeide med søknadene med sikte på at søknadsfristen opprettholdes.

Vi har også fått spørsmål om kontinuasjonseksamenen i nasjonal deleksamen i anatomi, fysiologi og biokjemi for sykepleierstudenter som etter planen skal finne sted 20. april. Dette må vi komme tilbake til. NOKUT undersøker mulige alternative løsninger. Hvis det ikke lar seg gjøre å få på plass et alternativ til tradisjonell skriftlig eksamen i april, må disse studentene vente til ny planlagt konteeksamen i august.

2

<https://www.forskningsradet.no/nar-du-har-fatt-finansiering/prosjektendringer/blir-forskningsprosjektet-deres-pavirket-av-situasjonen-med-koronaviruset/>

For spørsmål om studenter og ansatte på utveksling eller i utlandet, samt opptak av utenlandske studenter og ansettelse av personer som bor i utlandet, viser vi til reiserådene fra Folkehelseinstituttet. Se www.fhi.no for oppdatert informasjon. Studenter fra utlandet, eller utenlandske studenter som er på utveksling i Norge, bør i utgangspunktet avklare økonomiske spørsmål med sine nasjonale finansieringsordninger eller utdanningsinstitusjoner.

For øvrig viser vi til at regjeringen vil vurdere økonomiske konsekvenser av virusutbruddet i budsjettprosessen.

Vi takker universitetene og høyskolene for å bidra til samfunnsberedskapen i en vanskelig tid for landet. Deres innsats betyr mye for hvordan samfunnet vår klarer å takle utfordringene vi står overfor.

Med hilsen

Knut Børve (e.f.)
ekspedisjonssjef

Erling H. Dietrichson
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Unit - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning
Universitets- og høgskolerådet

Adresseliste

Anne-Cathrine Hjertaas			
Ansgar Teologiske Høgskole	Fredrik Fransons vei 4	4635	KRISTIANSAND S
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	Postboks 6768 St. Olavs plass	0130	OSLO
Atlantis Medisinske Høgskole	Postboks 4290 Nydalen	0402	OSLO
Barratt Due musikk institutt	Postboks 5344 Majorstuen	0304	OSLO
Bergen Arkitekthøgskole	Postboks 39	5841	BERGEN
Bjørknes høyskole	Lovisenberggt. 13	0456	OSLO
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning	Thronnd Nergaards veg 7	7044	TRONDHEIM
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	Sinsenvn. 15	0572	OSLO
Folkehelseinstituttet	Postboks 4404 Nydalen	0403	OSLO
Handelshøyskolen BI		0442	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Helsedirektoratet	Pb. 7000 St. Olavs plass	0130	OSLO
Hilde Christiansen Høgskolen i Innlandet	Postboks 400	2418	ELVERUM
Høgskolen i Molde vitenskapelig høgskole i logistikk	Postboks 2110	6402	MOLDE
Høgskolen i Østfold		1757	HALDEN
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	Arne Garborgsveg 22	4340	BRYNE
Høgskulen i Volda	Postboks 500	6101	VOLDA
Høgskulen på Vestlandet	Postboks 7030	5020	BERGEN
Høyskolen for Dansekunst	Marstrandgata 8	0566	OSLO
Høyskolen for Ledelse og Teologi	Micheletsvei 62	1368	STABEKK
Høyskolen Kristiania			
Kunsthøgskolen i Oslo	Postboks 6853 St Olavsplass	0130	OSLO
Lovisenberg diakonale høgskole	Lovisenberggaten 15 B	0456	OSLO

MF vitenskapelig høyskole for teologi religion og samfunn	Postboks 5144 Majorstua	0302	OSLO
Musikkteaterhøyskolen	Trondheimsveien 137	0570	OSLO
NLA Høgskolen	Postboks 74	5812	BERGEN
Nord universitet	Postboks 1490	8049	BODØ
Norges forskningsråd	Postboks 564	1327	LYSAKER
Norges Handelshøyskole	Helleveien 30	5045	BERGEN
Norges idrettshøgskole	Postboks 4014 Ullevål Stadion	0806	OSLO
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon	Postboks 9100 Grønland	0133	OSLO
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	Postboks 5003	1432	ÅS
Norges musikkhøgskole	Postboks 5190 Majorstua	0302	OSLO
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		7491	TRONDHEIM
Noroff høyskole	Postboks 2544	4678	KRISTIANSAND
Norsk barnebokinstittutt	Postboks 2674 Solli	0203	OSLO
Norsk Gestaltinstitutt AS Høgskole	Kjørbokollen 30	1337	SANDVIKA
Norsk høgskole for helhetsterapi	Husvikveien 105	3113	TØNSBERG
Norsk studentorganisasjon OsloMet – storbyuniversitetet	Holbergs gate 1	0166	OSLO
Randi Moen Forfang			
Randi Skår			
Samisk høgskole	Hánnoluohkká 45	9520	KAUTOKEINO
Samskipnadsrådet	c/o SiO, Postboks 94 Blindern	0314	OSLO
Skrivekunstakademiet	Georgernes Verft	5011	BERGEN
Statens lånekasse for utdanning	Postboks 430 Alnabru	0614	OSLO
Steinerhøyskolen	Professor Dahls gate 30	0260	OSLO
Universitetet i Agder	Serviceboks 422	4604	KRISTIANSAND S

Universitetet i Bergen	Postboks 7800	5020	BERGEN
Universitetet i Oslo	Postboks 1072 Blindern	0316	OSLO
Universitetet i Stavanger		4036	STAVANGER
Universitetet i Sørøst- Norge	Postboks 235	3603	KONGSBERG
Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet		9019	TROMSØ
VID vitenskapelige høgskole	Postboks 184 Vinderen	0319	OSLO